

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-3-8530

Chișinău

17 septembrie 2020

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

Copie: Cancelaria de Stat

Ref.: scrisoare nr. 13-06/3032 din 13 iulie 2020 / număr unic 538/MADRM/2020

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind calitatea aerului atmosferic, inclus în pct. 20 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin HG nr. 636/2019.

Anexă: 15 file

Șef Centru

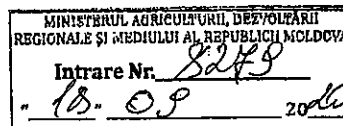
Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2020.09.17 18:15:31 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind calitatea aerului atmosferic, inclus în pct. 20 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin HG nr. 636/2019.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind calitatea aerului atmosferic **transpune parțial:**

- Directiva 2008/50/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 152 din 11 iunie 2008, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015 / Directive 2008/50/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on ambient air quality and cleaner air for Europe, published in the Official Journal of the European Union L 152 of 11 June 2008, as was last time amended by Commission Directive (EU) 2015/1480 of 28 August 2015.

- Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburi aromatice policiclice în aerul înconjurător, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 023 din 26 ianuarie 2005, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015 / Directive 2004/107/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 relating to arsenic, cadmium, mercury, nickel and polycyclic aromatic hydrocarbons in ambient air, published in the Official Journal of the European Union L 023 of 26 January 2005, as was last time amended by Commission Directive (EU) 2015/1480 of 28 August 2015.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are drept scop transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei 2008/50/EC și a Directivei 2004/107/CE prin crearea cadrului juridic național în domeniu, în vederea consolidării capacităților instituționale de monitorizare și evaluare a calității aerului pentru identificarea și punerea în aplicare a măsurilor eficiente de reducere a emisiilor de poluanți la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului ca întreg. Astfel, proiectul stabilește măsuri de reglementare în domeniul evaluării și monitorizării calității aerului atmosferic pe întreg teritoriul țării pe baza unor metode și criterii comune, stabilite în conformitate cu prevederile standardelor Uniunii Europene și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; obținerea informațiilor referitor la calitatea aerului atmosferic pentru a contribui la combaterea poluării aerului și a efectelor negative cauzate de aceasta,

precum și pentru a monitoriza pe termen lung tendințele și îmbunătățirile rezultate în urma măsurilor luate la nivel național și regional; furnizarea informației privind calitatea aerului atmosferic publicului; menținerea calității aerului acolo unde aceasta corespunde standardelor calității aerului atmosferic și îmbunătățirea acestuia în alte cazuri; asigurarea cooperării cu statele vecine în vederea reducerii poluării aerului atmosferic; asigurarea realizării angajamentelor asumate în cadrul convențiilor și acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

De asemenea, proiectul de Lege stabilește normative, regimuri de evaluare și regimuri de gestionare ale calității aerului atmosferic, criterii privind delimitarea teritoriului Republicii Moldova în zone și aglomerări, cât și măsuri de protecție pentru menținerea calității aerului conform standardelor Uniunii Europene. Menționăm că, prevederile prezentei legi nu se aplică asupra calității aerului la locurile de muncă din interior, reglementate prin norme cu privire la protecție în materie de securitate și sănătate la locul de muncă. Astfel, autorizarea și controlul emisiilor în aerul atmosferic vor fi reglementate prin alte acte normative. Remarcăm că, prezentul proiectul de lege va abroga și substitui Legea nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic în vigoare, care nu mai corespunde standardelor și criteriilor de protecție contemporane.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:

- Stabilește scopul și domeniul de aplicare în ceea ce privește consolidarea capacităților instituționale de monitorizare și evaluare a calității aerului, pentru identificarea și punerea în aplicare a măsurilor eficiente de reducere a emisiilor de poluanți la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului ca întreg (art. 1 și 2 din proiectul național);
- Definește noțiunile relevante domeniului reglementat cum ar fi: „aerul atmosferic”, „aglomerare”, „evaluare”, „compuși organici volatili COV”, „marja de toleranță”, „prag superior de evaluare (PSE)”, „valoare-țintă”, „valoare-limită” etc. (art. 3 din proiectul național);
- Determină principiile de bază privind prevenirea poluării aerului atmosferic (art. 4 din proiectul național);
- Stabilește zonele de evaluare și gestionare a aglomerărilor, sistemul de evaluare și gestionare a calității aerului atmosferic (art. 5 și 6 din proiectul național);
- Institue atribuțiile și responsabilitățile pentru instituțiile de diferite niveluri responsabile de evaluarea și gestionarea calității aerului atmosferic și anume: Guvernul, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Agenția Moldsilva, autoritățile publice locale, operatorii care desfășoară activitate cu potențial impact asupra aerului atmosferic (art. 7 - 16 din proiectul național);
- Stabilește criteriile de evaluare a calității aerului atmosferic și modalitatea de clasificare a pragurilor de evaluare (art. 17 și 18 din proiectul național);
- Determină regimul de evaluare a calității aerului atmosferic pentru diferiți poluanți atmosferici (art. 19 - 21 din proiectul național);

- Institue prin intermediul Sistemul Național de Monitorizare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (în continuare SNMGICA) monitorizarea nivelului de poluare a aerului atmosferic, asigurând supravegherea sistematică a concentrațiilor poluanților atmosferici (art. 22 din proiectul național);
- Estimează calitatea aerului atmosferic în baza măsurărilor efectuate prin Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (în continuare RNMCA) (art. 23 din proiectul național);
- Stabilește criteriile pentru determinarea stațiilor de monitorizare și zonele de protecție pentru ozon și altor poluanți atmosferici (art. 24 - 26 din proiectul național);
- Stabilește regimul de gestionare a calității aerului atmosferic și cerințele de gestionare a concentrațiilor de ozon (art. 27 și 28 din proiectul național);
- Institue Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici (SNIEPA) care asigură colectarea datelor necesare în vederea elaborării inventarului național privind emisiile de poluanți atmosferici (art. 29 din proiectul național);
- Determină standardele calității aerului pentru protecția sănătății umane prin stabilirea valorilor-limită/țintă, pragurilor de alertă și plafoanelor naționale de emisie pentru anumiți poluanți (art. 30 și 31 din proiectul național);
- Stabilește măsurile de prevenire a poluării și de protecție ale aerului atmosferic și autorizarea activităților cu impact asupra aerului atmosferic (art. 32 și 33 din proiectul național);
- Stabilește cerințele cu privire la planurile privind calitatea aerului atmosferic în zonele și aglomerările unde nivelul poluanților în aerul atmosferic depășește orice valoare-limită sau valoare-țintă plus marja de toleranță, pentru fiecare dintre acestea (art. 34 și 35 din proiectul național);
- Prevede informarea publicului de către autoritățile publice pentru protecția mediului și prezentarea Rapoartelor privind calitatea aerului atmosferic (art. 36 și 37 din proiectul național);
- Stabilește acțiunile de cooperare transfrontalieră, prin schimbul de informații privind cercetarea și dezvoltarea științifică și tehnică, în vederea perfecționării mijloacelor care facilitează reducerea emisiilor poluanților atmosferici (art. 38 și 39 din proiectul național);
- Prevede măsurile de control în domeniul calității aerului atmosferic și răspunderea pentru încălcarea legislației privind calitatea aerului atmosferic (art. 40 și 41 din proiectul național);
- Institue dispoziții tranzitorii și finale de intrare în vigoare a prevederilor normative a proiectului național (art. 42 și 43 din proiectul național);
- Stabilește lista substanțelor monitorizate de către RNMCA și substanțele precursorale ozonului, precum și măsurările în amplasamente de fond rural, indiferent de concentrație (Anexa nr. 1 din proiectul național);
- Stabilește standardele privind calitatea aerului atmosferic (Anexa nr. 2 din proiectul național);
- Reglementează pragurile de evaluare și opțiuni ale regimului de evaluare preliminară (Anexa nr. 3 din proiectul național);
- Stabilește obiectivele de calitate și criteriile de agregare a datelor și metodele de referință pentru evaluarea concentrațiilor poluanților atmosferici (Anexa nr. 4 din proiectul național);
- Specifică criteriile de amplasare a punctelor de prelevare pentru poluanți atmosferici (Anexa nr. 5 din proiectul național);

- Stabilește criteriile de determinare a numărului minim de puncte de prelevare pentru măsurările fixe ale poluanților atmosferici (Anexa nr. 6 din proiectul național);
- Specifică informațiile care urmează a fi incluse în planurile de îmbunătățire a calității aerului atmosferic (Anexa nr. 7 din proiectul național);
- Stabilește condițiile în care trebuie să fie informat publicul cu privire la concentrațiile de poluanți atmosferici (Anexa nr. 8 din proiectul național).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

La nivelul legislației naționale, cadrul normativ general în domeniul calității aerului în vigoare este reglementat de Legea nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic care va fi abrogată odată cu adoptarea și intrarea în vigoare a prezentului proiect de act normativ, Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică, Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului, Legea nr. 1536/1998 cu privire la activitatea hidrometeorologică și Hotărârea Guvernului nr. 373/2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți.

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Politicii europene în domeniul protecției mediului înconjurător*, pe segmentul legislativ al *calității aerului*.

La nivelul legislației UE derivate, din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță directă dispozițiile *Directivei 2008/50/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, precum și cele ale *Directivei 2004/107/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător.

1. *Directiva 2008/50/CE* are drept scop stabilirea obiectivelor privind calitatea aerului, inclusiv obiective ambițioase și eficiente din punct de vedere economic pentru îmbunătățirea sănătății umane și a calității mediului înconjurător. Aceasta specifică modalități pentru evaluarea acestora și pentru luarea de măsuri corective atunci când standardele nu sunt respectate și prevede, de asemenea, informarea publicului. În acest scop, actul UE instituie reglementări cu privire la: definirea și stabilirea obiectivelor pentru calitatea aerului înconjurător destinate să evite, să prevină sau să reducă efectele dăunătoare asupra sănătății umane și a mediului ca întreg; evaluarea calității aerului înconjurător în baza unor metode și criterii comune; obținerea de informații privind calitatea aerului înconjurător pentru a ajuta la combaterea poluării aerului și a neplăcerilor cauzate de aceasta și pentru a monitoriza pe termen lung tendințele și îmbunătățirile care rezultă în urma măsurilor luate la nivel național și european; garantarea faptului că, informațiile privind calitatea aerului înconjurător sunt puse la dispoziția publicului; menținerea calității aerului acolo unde este corespunzătoare și îmbunătățirea acesteia în alte cazuri; promovarea unei cooperări crescute între statele membre în vederea reducerii poluării aerului.

Directiva 2008/50/CE, din momentul adoptării și pînă în prezent, a fost supusă modificării prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015. Modificările operate la actul UE vizează anumite norme legate de asigurarea și evaluarea calității aerului înconjurător; validarea datelor, metodele de referință pentru evaluarea concentrațiilor de dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, pulberi în suspensie (PM10 și PM2,5), plumb, benzen, monoxid de carbon și ozon; numărul minim de puncte de prelevare pentru măsurarea în puncte fixe a concentrațiilor de ozon, reglementate în Anexele I, III, VI și IX. Menționăm că, modificările operate la actul UE cad sub incidența prezentului exercițiului de transpunere, fiind încorporate în proiectul național supus expertizei de compatibilitate.

Transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei 2008/50/CE în legislația națională este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile Anexei XI la Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, secțiunea „Calitatea aerului” din Acordul de Asociere RM - UE, avînd următoarele termene de implementare:

- 4 ani de la intrarea în vigoare a AA pentru adoptarea legislației naționale și desemnarea autorității (autorităților) competente (art. 3);
- 5 ani de la intrarea în vigoare a AA pentru stabilirea și clasificarea zonelor și a aglomerărilor (art. 4) și stabilirea unui sistem de furnizare a informațiilor către public (art. 26);
- 9 ani de la intrarea în vigoare a AA pentru crearea unui sistem de evaluare, cu ajutorul unor criterii corespunzătoare, a calității aerului înconjurător în raport cu poluanții atmosferici (art. 5, 6 și 9), stabilirea unor planuri de calitate a aerului înconjurător pentru zonele și aglomerările în care nivelul de poluanți depășește valoarea-limită/valoarea-țintă (art. 23), stabilirea unor planuri de acțiune pe termen scurt pentru zonele și aglomerările în care există riscul ca pragurile de alertă să fie depășite (art. 24).

Evaluînd gradul de realizare a angajamentelor de transpunere și implementare a Directivei 2008/50/CE, constatăm că, pînă la etapa actuală, Republica Moldova nu a asigurat transpunerea prevederilor actului UE în legislația națională; prezentul proiect fiind exercițiul primar de transpunere a acestuia.

În ceea ce privește adoptarea legislației naționale și desemnarea autorității (autorităților) competente (art. 3), stabilirea și clasificarea zonelor și a aglomerărilor (art. 4 din Directiva 2008/50/CE), crearea unui sistem de evaluare, cu ajutorul unor criterii corespunzătoare, a calității aerului înconjurător în raport cu poluanții atmosferici (art. 5, art. 6 și art. 9 din Directiva 2008/50/CE), stabilirea unor planuri de calitate a aerului înconjurător pentru zonele și aglomerările în care nivelul de poluanți depășește valoarea-limită/valoarea-țintă (art. 23 din Directiva 2008/50/CE), precum și stabilirea unui sistem de furnizare a informațiilor către public (art. 26 din actul UE), acestea constituie obiect al transpunerii în prezentul proiect național. Totodată, potrivit mențiunilor autorului din Tabelul de concordanță a prezentului proiect național, art. 24 care se referă la stabilirea unor planuri de acțiune pe termen scurt pentru zonele și aglomerările în care există riscul ca pragurile de alertă să fie depășite, va face obiect al transpunerii ulterioare (2023), urmare a aprobării cadrului normativ general în domeniul

evaluării și monitorizării calității aerului atmosferic, or conform prevederilor Acordului de Asociere RM-UE, termenul de implementare a acestor prevederi la nivel național este anul 2025.

a) Analiza comparativă a transpunerii Directivei 2008/50/CE

Din punct de vedere al domeniului material de aplicare a Directivei 2008/50/CE, apreciem o transpunere parțială a acesteia, or nu toate obligațiile din actul UE au fost reflectate prin măsuri naționale de transpunere.

Astfel, proiectul național, în art. 1 și 2, stabilește scopul și domeniul de aplicare în ceea ce privește consolidarea capacităților instituționale de monitorizare și evaluare a calității aerului, în conformitate cu art. 1 din Directiva 2008/50/CE.

Art. 3 din proiectul național, definește noțiunile: „prag de alertă”, „poluant”, „valoare-țintă”, „marjă de toleranță”, „aglomerare” etc., în acord cu noțiunile corespondente din art. 2 al actului UE.

Proiectul național stabilește, în art. 5, zonele și aglomerările pentru a fi evaluată și gestionată calitatea aerului atmosferic pe întreg teritoriul Republicii Moldova, conform art. 4 din Directiva 2008/50/CE.

În ceea ce privește responsabilitățile și atribuțiile autorităților și instituțiilor competente responsabile de calitatea aerului atmosferic, proiectul național în art. 11 și 12 prevede un șir de responsabilități legate de evaluarea și gestionarea calității aerului, asigurând, astfel, implementarea cerințelor art. 3 din actul UE. Menționăm că, proiectul național desemnează în calitate de autoritate competentă de implementare a legislației naționale în domeniul evaluării calității aerului atmosferic – Agenția de Mediu.

Proiectul național stabilește, în art. 17, 19 și 20, criteriile de evaluare a calității aerului atmosferic și clasificarea regimurilor de evaluare, în temeiul art. 6 (1) - (5) din Directiva 2008/50/CE. Totodată, în art. 22 din proiectul național este stabilită modalitatea măsurărilor concentrațiilor poluanților atmosferici cu programul de EMEP din cadrul Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi, conform art. 6 (5), lit. (c) din actul UE.

Referitor la determinarea criteriilor de evaluare pentru ozon, art. 21 din proiectul național prevede că, evaluarea calității aerului atmosferic se realizează prin măsurări fixe, conform art. 9 din Directiva 2008/50/CE.

Art. 23 din proiectul național stabilește modalitatea de monitorizare a calității aerului atmosferic în baza metodelor de referință, în conformitate cu art. 8 și 11 din Directiva 2008/50/CE. Remarcăm că, proiectul național stabilește estimarea calității aerului atmosferic în baza măsurărilor efectuate prin Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, care este realizată de către Agenția de Mediu.

Proiectul național stabilește, în art. 24 (1), (3) și (4) stațiile de monitorizare pentru măsurătorile fixe ale concentrațiilor poluanților atmosferici, conform art. 7 (1) - (3) din Directiva 2008/50/CE.

În art. 25 din proiectul național sunt stabilite criteriile pentru determinarea numărului minim al stațiilor de monitorizare pentru ozon, în acord cu art. 10 din actul UE.

Proiectul național stabilește, în art. 27 (2) - (5), regimul de gestionare a calității aerului atmosferic pentru poluanții atmosferici, în conformitate cu art. 12 din Directiva 2008/50/CE. Totodată, potrivit art. 20 din actul UE, art. 27 (6) și (7) din proiectul național, reglementează regimul de gestionare a calității aerului atmosferic în ariile din zonele și aglomerările, care demonstrează elocvent că depășirile se datorează unor evenimente naturale.

Art. 28 (1) - (3) din proiectul național reglementează cerințele de gestionare a concentrațiilor de ozon care depășesc valorile-țintă și obiectivele pe termen lung în zonele și aglomerările de pe întreg teritoriul țării, conform art. 17 din actul UE, iar art. 28 (5) din proiectul național stabilește cerințele de gestionare a concentrațiilor de ozon în zonele și aglomerările în care nivelurile de ozon îndeplinesc obiectivele pe termen lung, în accord cu art. 18 din Directiva 2008/50/CE.

Proiectul național stabilește în art. 30 valorile-limită/țintă și pragurile de alertă pentru protecția sănătății umane, potrivit cerințelor art. 13 din Directiva 2008/50/CE.

Art. 34 din proiectul național implementează dispozițiile art. 23 din actul UE, prin stabilirea cerințelor cu privire la planurile privind calitatea aerului atmosferic în zonele și aglomerările unde nivelul poluanților în aerul atmosferic depășește orice valoare-limită sau valoare-țintă plus marja de toleranță.

În art. 36 din proiectul național sunt stabilite condițiile în care autoritățile publice responsabile pentru protecția mediului, informează publicul privind calitatea aerului atmosferic, în acord cu art. 26 (1) din Directiva 2008/50/CE. Totodată în art. 37 din proiectul național sunt stabilite cerințe cu privire la prezentarea rapoartelor privind calitatea aerului atmosferic publicului, în conformitate cu art. 26 (2) și (3) din actul UE.

În temeiul art. 25 (3) și (4) din Directiva 2008/50/CE, art. 38 din proiectul național reglementează cooperarea transfrontalieră cu statele vecine prin schimbul de informații privind cercetarea și dezvoltarea științifică și tehnică sau în cazul în care într-o zonă sau aglomerare se depășește valoarea limită și/sau pragul de alertă, iar art. 39 din proiect stabilește acțiuni de cooperare în situația în care se depășește oricare dintre pragurile de alertă, valorile-limită sau valorile-țintă, plus marja de toleranță corespunzătoare ori obiectivul pe termen lung, conform art. 25 (1) și (2) din actul UE.

Art. 41 din proiectul național determină răspunderea pentru încălcarea legislației privind calitatea aerului atmosferic, conform art. 30 din Directiva 2008/50/CE.

Secțiunea II din Anexa nr. 1 a proiectului național stabilește lista substanțelor monitorizate și măsurările substanțelor precursorale ale ozonului, conform prevederilor Anexei X din Directiva 2008/50/CE. Iar în Secțiunea III ale aceleiași anexe sunt prevăzute măsurările în amplasamentele de fond rural, indiferent de concentrație, potrivit Anexei IVB la actul UE.

Anexa nr. 2 din proiect determină standardele privind calitatea aerului atmosferic care stabilesc valorile-limită/țintă, marja de toleranță, obiectiv pe termen lung pentru anumiți poluanți atmosferici, în acord cu dispozițiile Anexelor VIIIB, VIIC, XI, XII și XIII ale Directivei 2008/50/CE.

Pct. 1-6 ale Secțiunii I din Anexa nr. 3 a proiectului național, stabilesc pragurile de evaluare și opțiuni ale regimului de evaluare preliminară a concentrațiilor poluanților atmosferici, conform prevederilor Anexei II la Directiva 2008/50/CE.

Proiectul național, în Secțiunile II și III ale Anexei nr. 4, asigură transpunerea obiectivelor de calitate, criteriilor de agregare a datelor și metodelor de referință pentru evaluarea concentrațiilor poluanților atmosferici, stabilite în Anexele I, VIA, VIB, VIC și VIIA ale Directivei 2008/50/CE.

Anexa nr. 5 din proiectul național stabilește criteriile de amplasare a punctelor de prelevare pentru poluanții atmosferici, conform prevederilor Anexelor III și VIII la Directiva 2008/50/CE.

În Anexa nr. 6 din proiectul național sunt reglementate criteriile de determinare a numărului minim de puncte de prelevare pentru măsurările fixe a poluanților atmosferici, în acord cu Anexele V și IX la Directiva 2008/50/CE.

Proiectul național stabilește, în Anexa nr. 7, informațiile care urmează a fi incluse în planurile de îmbunătățire a calității aerului atmosferic preluate din Anexa XV la Directiva 2008/50/CE.

Anexa nr. 8 din proiectul național asigură transpunerea Anexei XVI din Directiva 2008/50/CE prin stabilirea cerințelor înaintate instituțiilor responsabile de monitorizarea calității aerului atmosferic în vederea informării publicului cu privire la calitatea acestuia.

b) Obiecții privind compatibilitatea proiectului național cu Directiva 2008/50/CE

Proiectul național nu asigură transpunerea mai multor prevederi din actul UE referitoare la: definirea noțiunilor „indicatorul mediu de expunere”, „obligația referitoare la concentrația de expunere”, „locații de fond urbane” (art. 2); obiectivul național de reducere a expunerii la $PM_{2.5}$ pentru protecția sănătății umane (art. 15) și Anexa XIV cu privire la obiectivul național de reducere a expunerii, valoarea-țintă și valoarea-limită pentru $PM_{2.5}$. Remarcăm că, aceste prevederi se referă la obiectivele naționale de reducere a emisiilor pînă în anul 2015 pentru statele membre, care nu constituie obligație de transpunere conform Acordului de Asociere RM-UE. Totuși, potrivit mențiunilor din Tabelul de concordanță, dispozițiile în cauză

urmează a fi transpuse ulterior prin acte de punere în aplicare a Legii, însă nu este indicat termenul preconizat de realizare a transpunerii. În acest context, se solicită reconsiderarea Tabelului de concordanță în sensul completării acestuia cu mențiunile corespunzătoare care lipsesc.

De asemenea, se constată **netranspunerea art. 24 din Directiva 2008/50/CE** referitoare la stabilirea unor planuri de acțiune pe termen scurt pentru zonele și aglomerările în care există riscul ca pragurile de alertă să fie depășite care, potrivit Anexei XI din Acordul de Asociere RM-UE urmează a fi transpuse până în anul 2025, iar potrivit mențiunilor din Tabelul de concordanță, prevederile art. 24, vor face obiect al transpunerii ulterioare (2023), urmare a aprobării cadrului normativ general în domeniul evaluării și monitorizării calității aerului atmosferic.

Proiectul național nu a asigurat transpunerea Secțiunii E din Anexa VI la Directiva 2008/50/CE care reglementează recunoașterea reciprocă a datelor pentru a demonstra că echipamentele îndeplinesc cerințele de performanță din metodele de referință pentru evaluarea concentrațiilor de poluanți atmosferici. Potrivit mențiunilor din Tabelul de concordanță aceste dispoziții nu pot fi transpuse la moment deoarece, potrivit datelor Centrului Național de Acreditare din Republica Moldova MOLDAC, în țară nu există nici un laborator de încercări acreditat în domeniul calității aerului. Autorul menționează că, după acreditarea laboratorului vor fi operate modificări cu transpunerea ISO-urilor (standardelor), dar nu indică termenele preconizate pentru realizarea transpunerii acestora. În același timp, considerăm că, argumentele prezentate nu justifică netranspunerea prevederilor Secțiunii E din Anexa VI la Directiva 2008/50/CE și nu împiedică stabilirea la nivelul legislației primare a unor prevederi care instituie recunoașterea datelor cu respectarea cerințelor de performanță din metodele de referință pentru evaluarea concentrațiilor de poluanți atmosferici. O eventuală soluție în acest sens, ar putea fi transpunerea dispozițiilor respective cu stabilirea unei perioade de tranziție corespunzătoare de intrare în vigoare a acestora.

c) Prevederi ale Directivei 2008/50/CE cu caracter opțional

Actul UE conține unele prevederi cu caracter opțional, care nu au fost preluate în proiectul național: depășirea valorilor-limită pentru PM_{10} în aerul atmosferic ca efect al resuspensiei particulelor în urma tratării carosabilului cu nisip sau sare în timp de iarnă (art. 21); prorogarea termenelor de atingere a valorilor-limită și derogarea de la obligația de a aplica anumite valori-limită (art. 22). Menționăm că, potrivit mențiunilor din Tabelul de concordanță aceste prevederi nu fac obiect al obligației de transpunere asumată prin Acordul de Asociere RM-UE. Totuși, considerăm necesară transpunerea dispozițiilor în cauză în legislația națională, având în vedere că în Republica Moldova are loc tratarea carosabilului cu nisip sau sare în timp de iarnă, iar în acest caz valorile-limită pentru PM_{10} vor fi depășite în aerul înconjurător ca efect al resuspensiei particulelor în urma tratării.

d) Prevederi ale Directivei 2008/50/CE non aplicabile

Dispozițiile art. 7 (4), 25 (2), 28, 29 și 32 nu pot constitui obiect al transpunerii, întrucât stabilesc obligații pe seama Comisiei Europene, iar cele ale art. 31, 33 - 35 și Anexei XVII nu pot fi implementate de Republica Moldova, având în vedere statutul de stat asociat UE.

2. Directiva 2004/107/CE are drept scop stabilirea normativelor, întru reducerea la minim a efectelor nocive asupra sănătății umane și asupra mediului în ansamblul său ale arsenicului, cadmiului, nichelului și hidrocarburilor aromatice policiclice din aer. În acest sens, actul UE stabilește: valorile țintă pentru concentrația de arsenic, de cadmiu, de nichel și de benzo(a)piren în aerul înconjurător pentru evitarea, prevenirea sau reducerea efectelor nocive ale poluanților atmosferici asupra sănătății umane și asupra mediului în ansamblul său; în ceea ce privește concentrația poluanților atmosferici, menținerea calității aerului înconjurător, atunci când aceasta este bună și îmbunătățirea sa în alte cazuri; metodele și criteriile comune pentru evaluarea concentrațiilor poluanților atmosferici în aerul înconjurător, precum și a depunerilor acestora; garantarea în obținerea informațiilor adecvate privind concentrațiile poluanților atmosferici în aerul înconjurător, precum și privind depunerile poluanților atmosferici și garantarea punerii la dispoziția publicului a acestor informații.

Din momentul adoptării și pînă în prezent, Directiva 2004/107/CE a fost supusă modificărilor succesive prin Regulamentul (CE) nr. 219/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 și Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015 care se referă la următoarele: art. 4 (9) privind nivelurile concentrațiilor a poluanților atmosferici, și instalarea punctelor de contact pentru a asigura măsurători indicative în aerul înconjurător; art. 4 (15) privind modificările necesare pentru adaptarea la progresul științific și tehnic a dispozițiilor normei în cauză, a anexei II secțiunea II și a anexelor III; art. 5 și art. 6 privind procedura de reglementare de transmitere a informațiilor legate de calitatea aerului atmosferic; Anexa IV privind obiectivele de calitate a datelor și cerințelor cu privire la modelele calității aerului și Anexa V privind metodele de referință pentru evaluarea concentrațiilor în aerul înconjurător și a vitezei de depunere. Menționăm că, modificările operate la actul UE în discuție cad sub incidența prezentului exercițiu de transpunere, fiind încorporate în proiectul național supus expertizei de compatibilitate.

Transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei 2004/107/CE în legislația națională este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile Anexei XI la Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, secțiunea „Calitatea aerului” din Acordul de Asociere RM - UE, având următoarele termene de implementare:

- 4 ani de la intrarea în vigoare a AA pentru adoptarea legislației naționale și desemnarea autorității (autorităților) competente;
- 5 ani de la intrarea în vigoare a AA pentru stabilirea și clasificarea zonelor și a aglomerărilor (articolul 3), stabilirea unui sistem de furnizare a informațiilor către public (articolul 7);
- 9 ani de la intrarea în vigoare a AA pentru crearea unui sistem de evaluare, cu ajutorul unor criterii corespunzătoare, a calității aerului înconjurător în raport cu poluanții atmosferici (articolul 4), luarea de măsuri pentru a menține/îmbunătăți calitatea aerului în raport cu poluanții relevanți (articolul 3).

Evaluând gradul de realizare a angajamentelor de transpunere și implementare a Directivei 2004/107/CE, constatăm că, pînă la etapa actuală, Republica Moldova nu a asigurat transpunerea prevederilor actului UE în legislația națională, **prezentul proiect fiind exercițiul primar de transpunere a acestuia.**

În ceea ce privește adoptarea legislației naționale și desemnarea autorității (autorităților) competente (art. 3 din Directiva 2004/107/CE), stabilirea și clasificarea zonelor și a aglomerărilor, stabilirea unui sistem de furnizare a informațiilor către public (art. 7 din Directiva 2004/107/CE), crearea unui sistem de evaluare, cu ajutorul unor criterii corespunzătoare, a calității aerului înconjurător în raport cu poluanții atmosferici (art. 4 din Directiva 2004/107/CE), precum și luarea de măsuri pentru a menține/îmbunătăți calitatea aerului în raport cu poluanții relevanți (art. 9 din Directiva 2004/107/CE), acestea constituie obiect al transunerii în prezentul proiect național.

a) Analiza comparativă a transunerii Directivei 2004/107/CE

Proiectul național, în art. 2, stabilește obiectul și domeniul de activitate în ceea ce privește evaluarea și monitorizarea calității aerului atmosferic, conform prevederilor art. 1 din Directiva 2004/107/CE.

Art. 3 din proiect definește noțiunile relevante domeniului reglementat: „depuneri totale sau acumulate”, „prag superior de evaluare (PES)” și „prag inferior de evaluare” etc., conform art. 2 din actul UE.

În art. 17 și 18 din proiectul național sunt stabilite criteriile de evaluare a calității aerului atmosferic în toate zonele și aglomerările în raport cu pragurile de evaluare, potrivit art. 4 (6) și (12) din Directiva 2004/107/CE. Totodată, proiectul național în art. 19 - 21 stabilește regimul de evaluare a calității aerului atmosferic și criteriile de evaluare privind poluanții atmosferici și ozon, în acord cu dispozițiile art. 4 (2) - (4) din actul UE.

Proiectul național, în art. 22, reglementează monitorizarea calității aerului atmosferic prin efectuarea măsurărilor concentrațiilor poluanților atmosferici care se corelează cu Programul de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului pe distanțe lungi al poluanților atmosferici în Europa (EMEP) din cadrul Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi, implementînd, astfel, dispozițiile art. 4 (9) din Directiva 2004/107/CE.

Art. 23 din proiectul național implementează cerințele art. 4 (13) din actul UE, prin reglementarea estimării calității aerului atmosferic prin intermediul măsurărilor efectuate în baza metodelor de referință pentru eșantionarea și analiza poluanților atmosferici.

În acord cu prevederile art. 4 (5), (7), (8), (9) și (11) din Directiva 2004/107/CE, art. 24 din proiectul național stabilește criteriile de determinare a numărului minim de stații de monitorizare pentru poluanții atmosferici din aer.

În art. 27 din proiectul național este stabilit regimul de gestionare a calității aerului atmosferic pentru poluanții atmosferici, în conformitate cu art. 3 din Directiva 2004/107/CE.

Art. 41 din proiectul național stabilește sancțiunile pentru încălcarea legislației privind calitatea aerului atmosferic, conform art. 9 din Directiva 2004/107/CE.

Secțiunea IV din Anexa nr. 2 a proiectului național asigură transpunerea Anexei I la Directiva 2004/107/CE care stabilește standardele calității aerului pentru monoxidul de carbon (CO), metale toxice, benzen (C₆H₆) și Benzo(a)piren (BaP).

Anexa nr. 3 din proiectul național, determină condițiile necesare privind evaluarea concentrațiilor de arsenic, de cadmiu, de nichel și de benzo(a)piren în aerul înconjurător al unei zone sau aglomerări, precum și depășirile pragurilor inferioare și superioare de evaluare, conform prevederilor Anexei II din Directiva 2004/107/CE.

Proiectul național, în Secțiunea I din Anexa nr. 4, stabilește obiectivele de calitate a datelor și cerințelor cu privire la modelele calității aerului, în conformitate cu prevederile Anexei IV din Directiva 2004/107/CE, iar în Secțiunea III sunt prevăzute metodele de referință pentru evaluarea concentrațiilor poluanților atmosferici, potrivit dispozițiilor Anexei V din actul UE.

Secțiunea I din Anexa nr. 5 a proiectului național asigură transpunerea Anexei III la Directiva 2004/107/CE care reglementează localizarea și numărul minim de puncte de prelevare pentru măsurarea concentrațiilor în aerul înconjurător și a vitezei de depunere.

În Secțiunea I a Anexei nr. 6 din proiectul național sunt stabilite criteriile de determinare a numerelor de puncte de prelevare pentru măsurările fixe ale concentrațiilor de arsenic, cadmiu, nichel și benzo(a)piren în aerul înconjurător, conform prevederilor Anexei III din Directiva 2004/107/CE.

b) Obiecții privind compatibilitatea proiectului național cu Directiva 2004/107/CE

Se constată netranspunerea unor prevederi ale Directivei 2004/107/CE: art. 2, lit. f) noțiunea „arsenic”, „cadmiu”, „nichel” și „benzo(a)piren” ca conținut total al acestor elemente și compuși în fracțiunea PM₁₀, precum și art. 4 (10), în ceea ce privește posibilitatea utilizării bioindicatorilor în cazul în care trebuie evaluate modelele regionale ale impactului asupra ecosistemelor.

Cu referire la art. 2, lit. f), Tabelul de concordanță nu conține argumentele relevante care motivează netranspunerea acestuia, iar referitor la art. 4 (10), potrivit Tabelului, acesta urmează a fi transpus în proiectul Regulamentului privind monitorizarea și gestionarea poluanților atmosferici care se află, la moment, la etapa de elaborare, însă nu este indicat termenul preconizat pentru promovarea acestuia. Astfel, Tabelul de concordanță va fi ajustat prin prisma completării acestuia cu mențiunile lipsă.

c) Prevederi ale Directivei 2004/107/CE non aplicabile

Dispozițiile 4 (15), 5 (3) și (4), 6 și 8 nu pot constitui obiect al transpunerii, din raționamentul că acestea stabilesc obligații pe seama Comisiei Europene, iar cele ale art. 5 (1) și (2) și 10 - 12 nu pot fi implementate de Republica Moldova, având în vedere statutul de stat asociat UE.

În urma analizei efectuate, apreciem că, din perspectiva transpunerii Directivei 2004/107/CE, proiectul național și-a atins parțial obiectivul urmărit, având în vedere obiecțiile de compatibilitate formulate *supra*.

Prevederi cu caracter național

Proiectul național conține mai multe norme care nu au ca scop transpunerea nemijlocită a unor reglementări UE, fiind un rezultat al creației legislative naționale care, însă, nu contravin dispozițiilor Directivei 2008/50/CE și Directivei 2004/107/CE: noțiunea „areal”, „calitatea aerului”, „condiții meteorologice nefavorabile (CMN)”, „emisii din surse mobile de poluare”, „emisii din surse difuze de poluare”, „emisii din surse fixe”, „estimarea obiectivă”, „inventarul național al poluanților atmosferici”, „modelare”, „obiectiv de mediu”, „operator”, „rețea”, „rezoluție spațială”, „stație” (art. 3); principiile de bază privind prevenirea poluării (art. 4); sistemul de evaluare și gestionare a calității aerului atmosferic (art. 6); competența și atribuțiile Guvernului, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Economiei și Infrastructurii, Serviciului Hidrometeorologic de Stat, Agenției Moldsilva, autorităților publice locale, operatorilor care desfășoară activitate cu potențial impact asupra aerului atmosferic (art. 7 - 10 și 13 - 16).

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Cu referire la clauza de armonizare a proiectului național, menționăm că, aceasta nu reflectă corect titlul Directivei 2004/107/CE, precum și cel mai recent act UE de modificare. Astfel, ținând cont de cerințele stabilite în pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr. 1171/2018 (în continuare Regulament), clauza de armonizare va fi expusă în următoarea redacție:

Prezenta Lege transpune parțial:

- Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 152 din 11 iunie 2008, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015;

- Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 23

din 26 ianuarie 2005, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015.

b) Obiecții privind Nota informativă

Potrivit pct. 26 din Regulament, compartimentul 3 din Nota informativă va fi completat cu mențiunile corespunzătoare privind elaborarea tabelelor de concordanță, precum și se va puncta expres că elaborarea proiectului rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova prin Acordul de Asociere RM-UE (Anexa XI, Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, compartimentul „Calitatea aerului” din Acordul de Asociere RM-UE. Suplimentar, în compartimentul 9 vor fi inserate constatările expertizei de compatibilitate.

c) Obiecții privind Tabelul de concordanță

Cu referire la Tabelul de concordanță întocmit pentru Directiva 2008/50/CE, menționăm că, în ceea ce privește normele UE opționale indicate la pct. II al prezentei Declarații, în compartimentul 7 se vor indica argumentele corespunzătoare a nepreluării acestora în proiectul național, respectiv pentru art. 21 și art. 22 din actul UE. În compartimentul 6 al Tabelului de concordanță, calificativul „incompatibil” urmează a fi substituit cu „norme UE neaplicabile” pentru următoarele prevederi ale Directivei 2008/50/CE: art. 7 (4), 15, 25 (2), 28, 29, 31- 35 și Anexele XIV și XVII.

În ceea ce privește Tabelul de concordanță întocmit pentru Directiva 2004/107/CE, compartimentul 1 al acestuia urmează a fi completat cu titlul actului care a modificat ultima oară Directiva 2004/107/CE, în speță Directiva (UE) 2015/1480 a Comisiei din 28 august 2015, iar în compartimentul 6 calificativul „incompatibil” urmează a fi substituit cu „norme UE neaplicabile” pentru următoarele prevederi ale Directivei 2004/107/CE: art. 4 (15), 5, 6, 8 și 10 - 12.

De asemenea, Tabelele de concordanță urmează a fi completate în mod obligatoriu cu informații relevante privind termenii preconizați pentru implementarea dispozițiilor actului UE, care nu constituie obiect al transpunerii prin prezentul proiect național, conform obiecțiilor de compatibilitate formulate în compartimentul II al prezentei Declarații de compatibilitate.

Atenționăm că, în procesul activării pct. 201 al Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, autorul va remite Centrului de armonizare a legislației proiectul definitivat însoțit de Nota informativă și Tabelele de concordanță modificate potrivit obiecțiilor formulate.

De asemenea, în conformitate cu pct. 53 din Regulament, Tabelele de concordanță revizuite urmează a fi prezentate în format electronic, în termen de 20 zile de la adoptarea proiectului de act normativ Cancelariei de Stat (Centrului de armonizare a legislației) pentru a fi incluse în baza de date a legislației naționale armonizate.

IV. Concluzii

Ca urmare a analizei proiectului național, au fost formulate observații referitoare la asigurarea transpunerii corecte, semnalate autorului prin intermediul mijloacelor electronice/telefonice din rațiuni de celeritate, unele prevederi incomplete au fost modificate corespunzător; în concluzie, raportat la competențele Centrului de armonizare a legislației, apreciem că, proiectul este în acord cu actele UE analizate. Totodată, celelalte observații referitoare la asigurarea transpunerii corecte și complete formulate în compartimentul II al prezentei Declarații de compatibilitate urmează a fi clarificate în procesul definitivării proiectului și aplicării procedurii de avizare repetată potrivit HG nr. 610/2018. Instrumentele de armonizare (clauza de armonizare și Tabelele de concordanță), precum și Nota informativă, urmează a fi reconsiderate și modificate conform observațiilor formulate în compartimentul III al Declarației de compatibilitate.

Menționăm faptul că, analiza Centrului de armonizare a legislației nu prevede elemente de oportunitate ale promovării proiectului de act normativ și ale soluțiilor de drept intern consacrate, implementare sau tehnică legislativă care nu intră în competența sa.

Centrul de armonizare a legislației va monitoriza gradul de realizare a proiectelor de acte normative subsecvente, menite să înlăture diferențele de compatibilitate dintre legislația națională de profil și prevederile actelor UE analizate, precum și respectarea termenelor planificate în Tabelele de concordanță pentru transpunerea prevederilor europene neimplementate încă la nivel național.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Eugenia MUNTEANU, consultant principal

Tel: 022-250-426, 079220027

Email: eugenia.munteanu@gov.md

